

Sygn. akt I C 239/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Emilia Racięcka

Protokolant: st. sekr. sąd. Monika Miller

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2017 roku w Łodzi

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w Ł.

przeciwko Z. D. i W. D.

o zapłatę:

utrzymuje w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 27 lutego 2017 roku w sprawie I Nc 165/17 wydany przez tutejszy Sąd.

Sygn. akt I C 239/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 9 lutego 2017 r. powód (...) S.A. w Ł. (poprzednio (...) S.A.), reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym w stosunku do pozwanego Z. D. – wystawcy weksla własnego i W. D. – poręczyciela wekslowego zobowiązującego ich solidarnie do zapłaty na rzecz powoda kwoty 19.864,09 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 lipca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty a także kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że strony zawarły dwie umowy leasingu tj. w dniu 20 stycznia 2011 roku – umowę leasingu nr (...) oraz w dniu 7 lutego 2011 roku – umowę leasingu nr (...), na zabezpieczenie których pozwany wystawił weksel własny in blanco poręczony następnie przez pozwaną. Pozwani nie wywiązali się z obowiązków zapłaty rat leasingowych, wobec czego powód wypowiedział im umowę, wezwał do zapłaty należności, zaś następnie uzupełnił wystawiony weksel i ponownie wezwał pozwanych do zapłaty należności wynikających z umowy leasingu. Wezwanie powoda pozostało bezskuteczne.

/pozew k. 2 – 3/

W dniu 27 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział I Cywilny, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w sprawie o sygn. akt I Nc 165/17, w którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

/nakaz zapłaty z dnia 27 lutego 2017 r. k. 35/

W dniu 24 marca 2017 r. pozwani, reprezentowani przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wnieśli zarzuty od nakazu zapłaty z dnia 27 lutego 2017 r., w których zaskarżyli nakaz zapłaty w całości oraz wnieśli o uchylenie zaskarżonego nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz

pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Nadto złożyli wnioszek o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym. W uzasadnieniu zarzutów pełnomocnik pozwanych podniósł, iż powództwo jest oczywiście bezzasadne. Pełnomocnik wskazał, że brak było podstaw do wypełnienia weksli in blanco na wskazaną w pozwie kwotę, kwestionując zarówno wysokość jak i istnienie zobowiązania. Pozwany w dniu 25 marca 2014 roku rozwiązał zawarte z powodem umowy leasingu i zwrócił sprzęty. Powódka nie przedstawiła sposobu naliczenia wysokości dochodzonej należności, nadto wbrew ustawowemu obowiązkowi, nie pomniejszyła wyliczonej kwoty o korzyści, tj. przede wszystkim średnią wartość rynkową rzeczy zwróconej finansującemu przez korzystającego, która wynosi łącznie 99.000 zł, z której to kwoty powód powinien potrącić dochodzoną należność a nadto zwrócić różnicę pozwany tj. 79.135,91 zł.

/zarzuty od nakazu zapłaty k. 40-42/

Postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2017 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wstrzymał wykonalność nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 27 lutego 2017 roku.

/postanowienie k. 61-61v/

W odpowiedzi na zarzuty pozwanych, pełnomocnik powódki wniósł o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty z dnia 27 lutego 2017 r. w całości, wobec ich bepodstawności. Pełnomocnik wskazał, iż w procesie wekslowym, jakim jest niniejsza sprawa pomimo podniesienia zarzutów ze stosunku podstawowego, ciężar wykazania nieistnienia wiarygodności stwierdzonej wekslem, ciąży na dłużniku. Pozwani zaś nie wykazali, że wiarygodność nie istnieje bądź istnieje w innej wysokości. Powód zaprzeczył aby to pozwani wypowiedzieli umowy leasingu, wskazując iż w świetle postanowień łączącej strony umowy, nie było to możliwe. Pozwany zwrócił przedmioty leasingu w znacznym stopniu wyeksploatowane, co utrudniło ich zbycie. Zgodnie z ugruntowanym poglądem orzecznictwa, jak i postanowieniami OWU, korzyść leasingodawcy wyznacza realna, uzyskana w toku licytacji cena za przedmioty leasingowe. Ryzyko w tym zakresie obciąża korzystającego, zaś nawet w razie niesprzedania rzeczy w rozsądnym terminie, powód ma prawo żądać od pozwanego wszystkich niespłaconych opłat leasingowych bez pomniejszania ich o wartość zwróconego ale niesprzedanego przedmiotu. Kwoty dochodzone pozwem znajdują zaś uzasadnienie w załączonych dokumentach księgowych.

/odpowiedź powódki na zarzuty k. 64-72/

W piśmie procesowym z dnia 18 lipca 2017 roku, pozwani podtrzymali dotychczasowe stanowisko w sprawie. Odnosząc się do przedstawionych przez powoda tez z orzecznictwa, podnieśli iż stanowią one wyrwane z kontekstu zdania, zaś stan faktyczny w powołanych sprawach był odmienny od sprawy rozpatrywanej, zatem orzeczenia nie znajdują zastosowania w sprawie niniejszej. Nadto ponieśli zarzut przedawnienia roszczenia do kwoty 10.720,26 zł z tytułu umowy leasingu nr (...) oraz do kwoty 2.199,14 zł z tytułu umowy leasingu nr (...). W ocenie pozwanych, należności z wystawionych w trakcie trwania umowy faktur z terminem płatności oznaczonych na okres od grudnia 2013 roku do początku lutego 2014 przedawniły się z upływem lat 3 od daty płatności faktur, co oznacza iż w momencie wytoczenia powództwa – luty 2017 roku, były przedawnione.

/pismo pozwanych k. 192-195/

W odpowiedzi na powyższe pismo, z dnia 31 sierpnia 2017 roku powód potrzymał wcześniej podniesione argumenty, dodatkowo wskazując, iż zarzut przedawnienia jest bezzasadny, jako że płatność wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy w ramach umowy leasingu nie stanowi świadczenia okresowego, zaś termin przedawnienia roszczeń dochodzonych pozwem rozpoczął swój bieg z dniem wymagalności ostatniej z wymagalnych należności leasingowych a przed upływem tego 3-letniego terminu doszło do uzupełnienia weksli i dat i płatności.

/pismo powoda k. 198-199v/

W replice na pismo powoda z dnia 31 sierpnia 2017 roku, pozwani podkreślili, iż skoro zdaniem powoda dniem wymagalności jest dzień następujący po dniu wymagalności ostatniej z rat leasingowych, nie miał on podstaw aby wypowiedzieć umowy leasingu, jako że w tej dacie pozwani nie zalegali z płatnością – wierzytelność miałyby uzyskać atrybut wymagalności dopiero z dniem płatności ostatniej z nich. Nadto dnia wymagalności nie należy dopatrywać się także w dniu rozwiązania umowy leasingu, jako że zgodnie z umową zawartą przez strony – daty wymagalności rat leasingowych należnych przed rozwiązaniem umowy wynikały z tejże umowy i po upływie dat wskazanych w umowie stały się wymagalne i przedawniły przed złożeniem pozwu w sprawie.

/pismo pozwanych k. 201-202/

Do zamknięcia rozprawy strony pozostały przy swoich stanowiskach.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 stycznia 2011 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. zawarła z pozwanym Z. D., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe (...) umowę leasingu nr (...), której przedmiotem był piecyk cukierniczy S. (...) w ilości 3 sztuk. Umowa została zawarta na okres do dnia 25 stycznia 2015 roku. Pozwany dodatkowo zobowiązany był do uiszczenia depozytu gwarancyjnego, stanowiącego zabezpieczenie zobowiązań korzystającego. Kwota ta miała zostać zaliczona na opóźnione płatności, zobowiązania pieniężne korzystającego powstałe wskutek przedterminowego rozwiązania umowy oraz karę umowną za niewykonanie obowiązku zwrotu przedmiotu leasingu.

Następnie w dniu 7 lutego 2011 roku te same podmioty zawarły kolejną umowę leasingu nr (...), której przedmiotem były maszyny do przemysłu spożywczego D. P. w ilości sztuk 13. Umowa została zawarta na okres do dnia 25 lutego 2015 roku.

Zabezpieczenie zobowiązań wynikających z umów stanowiły weksle własne in blanco wystawione przez pozwanego a poręczone przez pozwaną. Do weksła in blanco dołączono deklarację wekslową, zgodnie z którą Z. D. jako wystawca własnego weksła in blanco, złożył powodowi do dyspozycji łącznie dwa weksle in blanco bez protestu, z jego wystawienia, które powód miał prawo wypełnić w każdym czasie (do chwili spłaty wszelkich zobowiązań z umowy) na sumę odpowiadającą jego zadłużeniu wynikającemu z umów leasingu nr (...), w tym z tytułu opłat leasingowych i innych świadczeń wynikających z umowy leasingu, odsetek za opóźnienie płatności oraz innych świadczeń ubocznych. Na powyższą treść deklaracji wyraziła zgodę pozwana W. D.. Z. D. złożył swoje podpisy na obydwu wekslach in blanco dołączonych do umów leasingu. Na odwrocie weksli po słowie poręczam podpisy złożyła W. D..

/bezsporne, umowa leasingu k. 48-49, umowa leasingu k. 46-47, informacja z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Z. D. k. 8, deklaracja wekslowa k. 18, 20, blankiet wekslowy k. 19, 21/

Integralną część umów stanowiły również Ogólne Warunki Umowy Leasingu (OWUL), których treść została pozwanemu przedstawiona przed zawarciem umowy i z którymi pozwany się zapoznał.

Powód mógł rozwiązać umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy pomimo upomnienia na piśmie i wyznaczenia dodatkowego terminu, pozwany zalega z jakąkolwiek płatnością wynikającą z umowy leasingu (§7 pkt 7.1.). W tym przypadku pozwany zobowiązany był w dniu rozwiązania umowy do zwrotu przedmiotu leasingu (§7 pkt. 8). W tym przypadku, poza obowiązkiem zapłaty przez pozwanego wszystkich opłat leasingowych wymagalnych do dnia rozwiązania umowy leasingu, powód mógł żądać od pozwanego zapłacenia odszkodowania w wysokości sumy wszystkich przewidzianych w umowie leasingu, a niewymagalnych do dnia jej rozwiązania, opłat leasingowych (okresowych opłat leasingowych, opłaty końcowej), pomniejszonych o korzyści powoda wynikające m.in. z uzyskania ceny netto (bez podatku VAT) ze sprzedaży przedmiotu leasingu pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz koszty związane z posiadaniem, zapobieżeniem utracie lub pogorszeniu stanu przedmiotu leasingu, poniesione przez powoda od dnia rozwiązania umowy leasingu do dnia sprzedaży przedmiotu

leasingu (§7 pkt 9 w zw. z §5 ust. 2 i §10 OWUL). Postanowienia umowne nie przewidywały możliwości rozwiązania umowy przez korzystającego.

W razie przedterminowego rozwiązania umowy pozwany zobowiązany był bezzwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od upływu tego terminu, zwrócić powodowi przedmiot leasingu na własny koszt i ryzyko, do siedziby finansującego lub w miejsce przez niego wskazane odrębnym pismem, w stanie nie gorszym niż będącym następstwem normalnego zużycia. Do czasu odbioru przedmiotu leasingu od Finansującego korzystający nie może czerpać z niego pożytków, a nadto ma obowiązek bezpłatnego przechowywania i konserwacji, jeśli Finansujący nie przedstawi innych dyspozycji w tym zakresie. W razie odmowy lub opóźnienia zwrotu przedmiotu leasingu przez korzystającego, Finansującemu przysługuje kara umowna liczona za każdy dzień, w wysokości 1/10 średniej miesięcznej okresowej opłaty leasingowej z ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym powstał obowiązek zwrotu, a w przypadku umów rozwiązanych wcześniej niż po upływie 12 miesięcy – z okresu trwania umowy leasingu. Przystający zobowiązany jest również do zwrotu kosztów ubezpieczenia i innych kosztów związanych z posiadaniem przedmiotu leasingu poniesionych przez Finansującego w tym okresie (§ 7 ust.15 i 16 OWUL).

/ogólne warunki umowy leasingu k. 73-81/

Strony niniejszego postępowania łączyły jeszcze inne umowy leasingu, umowa nr (...).

/bezporne, ostateczne wezwanie do zapłaty k. 82-82v, 83-83v/

Pismem z dnia 7 marca 2014 r., powód oświadczył, że w związku z opóźnieniem w regulowaniu zobowiązań pieniężnych rozwiązuje w trybie natychmiastowym bez wypowiedzenia umowę leasingu nr (...) w oparciu o § 7 ust. 7 pkt 7.1. Ogólnych Warunków Umowy Leasingu wzywając jednocześnie do uiszczenia zaległych opłat leasingowych wraz z odsetkami za zwłokę. Przesyłka została odebrana przez uprawnionego pracownika pozwanego.

/bezporne, oświadczenie k. 86/

Pismem z dnia 29 kwietnia 2014 r., powód oświadczył, że w związku z opóźnieniem w regulowaniu zobowiązań pieniężnych rozwiązuje w trybie natychmiastowym bez wypowiedzenia umowę leasingu nr (...) w oparciu o § 7 ust. 7 pkt 7.1. Ogólnych Warunków Umowy Leasingu wzywając jednocześnie do uiszczenia zaległych opłat leasingowych wraz z odsetkami za zwłokę. Przesyłka została odebrana przez uprawnionego pracownika pozwanego.

/bezporne, oświadczenie k. 87, potwierdzenie odbioru k. 88-95/

W dniu 28 marca 2014 roku nastąpiło protokolarne przekazanie przedmiotów umowy leasingu nr (...), tj. szaf mrożenia D.. Każda z nich została zwrócona w stanie technicznym do oceny przez rzeczoznawcę, z uwagi na brak możliwości uruchomienia, z widocznymi śladami eksploatacji tj. rysami, odpryskami, wgnieceniami. Urządzenia były zabrudzone. W niektórych z nich odnotowano uszkodzenia mechaniczne takie jak-uszkodzenia klamek, czy zamykania.

W tej samej dacie pozwany zwrócił także zestaw piecyków cukierniczych S. (...) stanowiących przedmiot umowy leasingu nr (...). Zanotowano widoczne ślady eksploatacji podobne jak w przypadku szaf mrozących. Stan techniczny z uwagi na brak możliwości uruchomienia sprzętu pozostawiono do oceny rzeczoznawcy. W jednym z piecyków doszło do uszkodzenia szybki.

/protokoły przekazania rzeczy k. 100-138, protokoły przekazania rzeczy k. 139-147/

Pozwani byli kilkukrotnie wzywani do zapłaty przez powoda.

/wezwanie k. 96, potwierdzenie odbioru k. 97, wezwanie k. 98, potwierdzenie odbioru k. 99/

Strony prowadziły korespondencję celem ugodowego zakończenia sporu, jednakże nie doszły do porozumienia. Mailem z dnia 17 września 2015 roku pracownik powoda poinformował pozwanego o wystawieniu na licytacji lodówki D. P. – 9 sztuk w cenie minimalnej – 8.000 zł netto oraz piecyków cukierniczych – 3 sztuk w cenie minimalnej 9.000 zł netto.

/korespondencja e-mail k. 53-54, pisma k. 55-57, dowód nadania k. 58, propozycja ugody k. 168, pismo k. 169-171/

Przedmioty umów leasingu były wielokrotnie wystawiane na licytacje przez powoda. Z uwagi na nikłe zainteresowanie, do dnia zamknięcia rozprawy udało się spieniężyć jedynie część z nich, tj. sześć szaf mrozących na łączną kwotę 41.574 zł. Kwoty uzyskiwane z sukcesywnej sprzedaży rzeczy były odliczane od głównej kwoty należności pozwanych.

/bezsporne, historia aukcji k. 148-167, nota uznaniowa k. 173, wezwanie k. 96, potwierdzenie odbioru k. 97, wezwanie k. 98, potwierdzenie odbioru k. 99, faktury k. 178-183/

Z tytułu rozliczeń innych zawartych przez strony umów leasingu, pozwanemu przysługiwała nadpłata od powoda w kwocie 44.264,98 zł, wynikająca z umowy nr (...), którą zgodnie z dyspozycją Z. D. zaliczono na poczet jego zadłużenia wynikającego z umowy nr (...). Nadto pozwany posiadał także nadpłatę z tytułu depozytu w kwocie 13.145,59 zł, które zaliczono na poczet zadłużenia wynikającego z umowy nr (...).

/oświadczenie o zarachowaniu k. 196, rozliczenie umowy k. 172/

Na dzień 31 marca 2016 r. kwota zaległości z tytułu umowy leasingu nr (...) wynosiła 17.663,30 zł. Stanowiła ją kwota przyszłych rat leasingowych w wysokości 98.777,28 zł, zwiększona o koszt sprzedaży przedmiotu leasingu – 4.725 zł, następnie pomniejszona o koszty sprzedaży przedmiotu leasingu w wysokości 41.574 zł oraz nadpłatę po rozliczeniu umowy nr (...) w kwocie 44.264,98 zł.

/rozliczenie umowy k. 172, wyliczenie odszkodowania i rozliczenie umowy k. 176, wyliczenie odszkodowania i dyskonta k. 177/

Na dzień 29 kwietnia 2015 roku kwota zaległości z tytułu umowy leasingu nr (...) wynosiła 2.200,79 zł. Stanowiła ją kwota przyszłych rat w wysokości 15.323,53 zł, pomniejszona o kwotę wierzytelności pozwanego z tytułu depozytu gwarancyjnego w kwocie 13.122,74 zł.

/wyliczenie odszkodowania i rozliczenie umowy leasingu operacyjnego k. 174, wyliczenie odszkodowania i dyskonta k. 175/

Pismem z dnia 10 lipca 2015 r., powód powiadomił pozwanego o uzupełnieniu weksla in blanco i wezwał do zapłaty należności.

/zawiadomienie k. 22, dowód doręczenia k. 28-28v, 29-29v/

W dniu 11 sierpnia 2015 r. powód powiadomił pozwaną W. D., że weksel, przedstawiony do zapłaty w dniu 24 lipca 2015 r., nie zostały zapłacone przez wystawcę i dlatego wzywa ją do zapłaty kwoty wekslowej.

/notyfikacja k. 24/

Powód uzupełnił pierwszy z weksli in blanco w następujący sposób: „W. 21 styczeń 2011 na 2 200,79 dnia 24.07.2015 r. zapłatę (imy) bez protestu za ten weksel własny na zlecenie (...) S.A. z siedzibą w Ł., sumę dwa tysiące dwieście złotych i siedemdziesiąt dziewięć groszy Płatny w siedzibie (...) S.A. w Ł.”

/weksel k. 19/

Powód uzupełnił drugi z weksli in blanco w następujący sposób: „W. 08 luty 2011 na 101 421,90 dnia 24.07.2015 r. zapłatę (imy) bez protestu za ten weksel własny na zlecenie (...) S.A. z siedzibą w Ł., sumę sto jeden tysięcy czterysta dwadzieścia jeden złotych Płatny w siedzibie (...) S.A. w Ł.”

/weksel k. 21/

Firma powoda uległa zmianie i brzmi aktualnie (...) S.A.

/odpis postanowienia sądu rejestrowego z dnia 31 października 2016 r. k. 7 , wydruk z CI KRS powoda k. 10-17/

Stan faktyczny co do zasady nie był sporny między stronami. Sąd ustalił jego przebieg w oparciu o przedstawione do akt sprawy dokumenty, których prawdziwość nie była negowana przez strony. Sąd pominął jednakże dowód z dokumentu prywatnego w postaci podania o rozwiązanie umów leasingu. Wartość dowodowa tegoż była kwestionowana przez stronę przeciwną a wobec niezłączenia nawet dowodu nadania do powoda a nadto w świetle postanowień umownych umowy leasingu i OWUL, gdzie nie dopuszczono takiej formy rozwiązania umowy przez korzystającego, Sąd uznał iż przedmiotowy dowód jest niewiarygodny a jako taki nie może stanowić rozstrzygnięcia co do istoty w sprawie. Także zeznania powoda w ocenie Sądu nie zasługiwały na wiarę w zakresie, w jakim twierdził że zwrócone urządzenia nosiły jedynie ślady normalnej eksploatacji, która nie była nadmierna, wobec treści dowodów z dokumentów w postaci protokołów odbioru, podpisanych przez zdającego bez sprzeciwu i żadnych uwag.

Sąd zważył, co następuje:

Wniesione przez pozwanych zarzuty od nakazu zapłaty należy uznać za bezzasadne, w związku z czym nakaz zapłaty z dnia 27 lutego 2017 r. należało utrzymać w mocy.

Zgodnie z art. 495 § 3 k.p.c. jeżeli w postępowaniu został wydany nakaz zapłaty na podstawie weksla wszystkie okoliczności faktyczne, zarzuty i wnioski dowodowe zmierzające do wykazania bezzasadności powództwa pozwany winien wskazać zasadniczo już w zarzutach od nakazu zapłaty. Do szczególnie istotnych zarzutów, za których pomocą pozwany o zapłatę weksla może się bronić, należy twierdzenie, że weksel in blanco wystawiony przez pozwanego na rzecz powoda i załączony do pozwu, miał na celu zabezpieczenie wierzytelności wynikającej z określonego stosunku i w związku z tym upoważnienie powoda obejmuje jego uzupełnienie jedynie zgodnie z porozumieniem zawartym z pozwanym, zaś powód w danej sytuacji wypełnił weksel sprzecznie z porozumieniem. Powiązanie stosunku podstawowego względem roszczenia wekslowego powoduje, że wekslobiorca w zasadzie nie może na podstawie prawa wekslowego uzyskać wobec wystawcy weksla własnego więcej praw niż mu przysługuje w ramach stosunku, z którego wynika podlegająca zabezpieczeniu wierzytelność, czyli w ramach tzw. stosunku podstawowego względem roszczenia wekslowego (por. uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego: Izby Cywilnej oraz Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 kwietnia 1972 r., III PZP 17/70, OSNC 1973/5/72).

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwani podnieśli, iż powód nie zdołał wykazać, z jakiego tytułu domaga się zapłaty oraz nie przedstawił stosownych wyliczeń, podnosili także, iż powód winien odliczyć z należnej kwoty średnią wartość rynkową zwróconych przedmiotów leasingu. W odpowiedzi na zarzuty powód podjął się obrony za pomocą okoliczności nawiązujących do stosunku podstawowego, wobec dochodzonego od pozwanych roszczenia wekslowego. W konsekwencji prowadzi to do objęcia sporem także tego stosunku.

W orzecznictwie utrwaliło się pojęcie przeniesienia sporu z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego jako objęcia sporem w postępowaniu nakazowym stosunku podstawowego. Określenie to nie oznacza jednak zupełnego zastąpienia dotychczasowego sporu na tle stosunku wekslowego, sporem dotyczącym stosunku podlegającego powszechnemu prawu cywilnemu, a oznacza uwzględnienie stosunku podstawowego w ramach oceny zasadności dochodzonego roszczenia wekslowego. Podsumowując – w dalszym ciągu przedmiotem

sporu jest roszczenie wekslowe, z tą tylko różnicą, że przy uwzględnieniu również stosunku podstawowego (por. wyrok Sądu Najwyższego V CSK 86/06 z dnia 22 czerwca 2006 r., LEX nr 1101689).

Z chwilą wystawienia weksla in blanco i wręczenia go wierzycielowi między wystawcą weksla lub akceptantem, a osobą, której ten weksel zostaje wręczony dochodzi do zawarcia porozumienia, które wskazuje sposób jego uzupełnienia. W istocie swej porozumienie stanowi umowę zawieraną pomiędzy odbiorcą weksla, a wystawcą weksla lub akceptantem, do której stosuje się przepisy kodeksu cywilnego. Przepis art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. - Prawo Wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282 ze zm.) nie wymaga żadnej szczególnej formy takiego porozumienia wekslowego. Może być więc ono zarówno pisemne, jak i ustne, może zostać osiągnięte w sposób wyraźny lub dorozumiany.

Weksel własny in blanco powinien być wypełniony zgodnie z porozumieniem zawartym między podpisanym na wekslu, a osobą, której weksel ten wręczono. Porozumienie ma więc bardzo istotne znaczenie, gdyż osobie podpisanej na wekslu przysługuje zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem. Zarzut ten jest skuteczny zarówno wobec bezpośredniego kontrahenta, któremu osoba podpisana na wekslu in blanco weksel wręczyła, jak i osoby, która nabywając weksel po wypełnieniu była w złej wierze lub dopuściła się niedbalstwa (art. 10 w zw. z art. 103 Prawa wekslowego).

Deklaracje wekslowe w niniejszej sprawie sporządzone zostały w formie pisemnej. Stosownie do treści deklaracji wypełnienie weksla miało nastąpić na sumę zobowiązań pozwanego wynikających z umów leasingu nr (...). Treść porozumienia w tym zakresie jest jasna i nie wymaga interpretacji oświadczeń woli stosownie do treści art. 65 k.c.

Zarzut wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z zawartym porozumieniem zgłoszony skutecznie, nie stanowi przyczyny nieważności weksla, ani nie uchyla w całości zobowiązania wekslowego wystawcy co do zasady. Konsekwencją skutecznego zarzutu jest ograniczenie lub modyfikacja zobowiązania wekslowego. Odpowiedzialność dłużnika będzie się kształtowała wyłącznie w granicach odpowiadających jego woli (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 25 października 1927 r., Rw. 1677/26, PPA 1928, poz. 35; z dnia 12 listopada 1931 r., Rw. 2354/31, OSP 1932, poz. 150; z dnia 26 stycznia 2001 r., I CKN 25/00, OSN 2001, nr 7-8, poz. 117 oraz z dnia 22 czerwca 2006 r., V CSK 70/06, OSN 2007, nr 4, poz. 59). Celem wystawienia weksla in blanco jest zabezpieczenie, co w konsekwencji powoduje obowiązek utrzymania zobowiązania wekslowego w granicach zawartego wcześniej porozumienia. Odmienne rozstrzygnięcie ograniczyłoby praktyczny wymiar środka.

Zgodnie z ogólną regułą z art. 6 kodeksu cywilnego, ciężar dowodu, że weksel został wypełniony z naruszeniem porozumienia spoczywa na dłużniku wekslowym, ponieważ to on wywodzi z tej okoliczności skutki prawne. W tym celu może on korzystać z każdego środka dowodowego, jaki został przewidziany w Kodeksie postępowania cywilnego, nie wyłączając z tego katalogu dowodu z zeznań świadków.

Z załączonego do pozwu porozumienia wekslowego wynika, że powód miał prawo wypełnić w każdym czasie (do chwili spłaty wszelkich zobowiązań z umowy leasingu) na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanego w Bankowym Funduszu Leasingowym wynikającym z przedmiotowej umowy leasingu, w tym z tytułu opłat leasingowych i innych świadczeń wynikających z umowy leasingu, odsetek za opóźnienie płatności oraz innych świadczeń ubocznych.

W ocenie Sądu, przedstawione przez powoda dowody pozwalają ustalić, że powód wykazał, iż wypełnił weksle zgodnie z deklaracją wekslową, a więc że kwoty wpisane w wekslach odpowiadają rzeczywistemu zadłużeniu pozwanego wynikającemu z zawartych pomiędzy stronami umów leasingu stanowiących przedmiot niniejszej sprawy. Ostatecznie treść dokumentów nie była kwestionowana przez pozwanych.

Wysokość odszkodowania w łącznej kwocie 19.864,09 złotych (2.200,79 z umowy nr (...)) + 17.663,30 – z umowy nr (...)) wynika w sposób przejrzysty z zaprezentowanych przez powoda dokumentów i ustalona została stosownie do postanowień §7 pkt. 9 i 10 oraz 15 i 16 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu. Zostało ono obliczone z uwzględnieniem wartości odszkodowania w kwocie odpowiadającej sumie należnych opłat leasingowych, od której następnie odjęto wartość korzyści uzyskanych przez powoda z tytułu sprzedaży niektórych przedmiotów leasingu. Powód potracił także

wierzytelności przysługujące pozwanemu względem powoda z tytułu depozytu gwarancyjnego oraz rozliczenia innej umowy między tymi samymi stronami.

Pozwani kwestionowali wysokość dochodzonej pozwem kwoty z dwóch względów.

Po pierwsze podnosili zarzut przedawnienia części roszczenia, w zakresie części należności wynikających z faktur, których płatność przypadała na okres od grudnia 2013 roku do początku lutego 2014. Zarzut ten okazał się być chybiony. Raty leasingowe nie stanowią świadczenia periodycznego. Dlatego z uwagi na rozwiązanie umowy leasingu z dniem 7 marca 2014 roku i 29 kwietnia 2014 roku, kiedy to roszczenia powoda z tym związane stały się wymagalne (wcześniej określone były tylko terminy płatności niewiszczonych rat leasingowych) oraz z uwagi na wniesienie pozwu w sprawie niniejszej w dniu 9 lutego 2017 roku, chybiony jest zarzut pozwanych dotyczący przedawnienia roszczeń dochodzonych przez powoda w niniejszym procesie. Termin przedawnienia, o którym mowa, wynosi 3 lata, zgodnie z treścią art. 118 k.c. Niemniej jednak, zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. z chwilą wniesienia pozwu uległ on przerwaniu.

Początek biegu terminu przedawnienia roszczenia z weksła własnego skierowanego przeciwko wystawcy weksła własnego, zgodnie z art. 70 w związku z art. 103 i 104 ustawy z 1936 r. - Prawa wekslowego, liczy się od dnia płatności weksła. Po ustaleniu wypełnienia weksła w terminie ocenić należy, czy powódka wystąpiła z upływem przed terminem przedawnienia określonym w art. 70 u.p.w. W niniejszym postępowaniu dzień płatności weksła oznaczony został na 24 lipca 2015 r., roszczenie wekslowe przeciwko dłużnikowi przedawniłoby się więc dopiero z upływem 3 lat od tej daty – tj. 24 lipca 2018 r. Bezsprzecznie więc pozew został wniesiony przed upływem terminu przedawnienia roszczenia wekslowego, a zatem zarzut strony pozwanej nie zasługiwał na uwzględnienie.

Pozwani podnosili także, iż powód winien odliczyć od kwoty należności średnią wartość rynkową zwróconych przedmiotów leasingu, podnosząc iż jest to korzyść jaką finansujący uzyskuje z umowy leasingu.

Zgodnie z treścią art. 709¹⁵ k.c., w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu. Przewidziana w przytoczonym przepisie odpowiedzialność korzystającego wobec finansującego ma charakter kontraktowej odpowiedzialności odszkodowawczej. Zgodnie z ogólnym założeniem odpowiedzialności odszkodowawczej, odszkodowanie ma przywrócić stan, jaki istniałby, gdyby nie doszło do zdarzenia wyrządzającego szkodę. Finansujący może więc po rozwiązaniu umowy leasingu dochodzić odszkodowania w celu przywrócenia położenia, w jakim znajdowałby się, gdyby korzystający należycie wykonał swoje zobowiązanie. Ze względu na to, że odszkodowanie nie może przewyższyć uszczerbku w majątku poszkodowanego, należne finansującemu odszkodowanie podlega pomniejszeniu o uzyskane przez niego korzyści, do których zalicza się m.in. wartość rzeczy zwróconej przez korzystającego. W razie sprzedaży tej rzeczy, korzyść leasingodawcy wyznacza cena uzyskana ze sprzedaży (Wyrok Sądu Najwyższego z dn. 18.02.2015 roku, I CSK 64/14).

Zgodnie z treścią przepisu art. 709¹⁵ k.c. w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu.

Natomiast 7 OWUL w ust. 9 stanowi, że w przypadku rozwiązania umowy leasingu w trybie § 7 pkt 7 finansujący może żądać od korzystającego, poza zapłatą wszystkich wymagalnych opłat leasingowych, również zapłaty odszkodowania w wysokości sumy wszystkich opłat niewymagalnych do dnia jej rozwiązania pomniejszonych o korzyści, które zgodnie z § 7 pkt 10 rozumiane są jako dyskonto wyliczone od dnia wskazanego przez finansującego w wezwaniu do zapłaty do dnia zapłaty określonego w umowie leasingu oraz - jako cena netto ze sprzedaży przedmiotu leasingu, pomniejszona o koszty sprzedaży i inne tam opisane.

Zatem już same Ogólne Warunki Umów Leasingowych określały szczegółowo sposób wyliczenia należności oraz sposób ustalenia wysokości korzyści. Skoro zaś pozwany przy zawieraniu umowy wyraził zgodę na tak sformułowane warunki umowy, zarzut dotyczący nieprawidłowej wartości przedmiotu leasingu jest nieuprawniony.

W ocenie Sądu wartość korzyści wyznacza cena realnie uzyskania, nie zaś szacunkowa wartość przedmiotów leasingu. Powodowi w żadnym razie nie można zarzucić braku staranności w podejmowaniu działań zmierzających do sprzedaży rzeczy, były one wielokrotnie wystawiane na licytacje, jednakże z powodu niskiego zainteresowania potencjalnych nabywców, sprzedanych zostało jedynie 6 urządzeń. Jak wynika z ustaleń faktycznych, sprzęt został oddany w stanie utrudniającym dalszą eksploatację, a zatem i poleasingowe zbycie urządzeń, co także miało wpływ na niemożność uzyskania wyższej korzyści z tytułu sprzedaży przedmiotów leasingu. Jak już wyżej wskazano, realną wartość dla finansującego przedmiot leasingu przedstawia dopiero w razie oddania go do korzystania kolejnemu leasingobiorcy bądź w razie sprzedaży. Finansujący zaś nie może ponosić ryzyka decyzji korzystającego, z którego winy umowa łącząca strony została przedwcześnie rozwiązana ani ryzyka związanego z utratą wartości przedmiotu. Rozumowaniem contra legem byłoby przyjęcie, iż finansujący ma obowiązek bezterminowego prowadzenia sprzedaży przedmiotu leasingu, magazynowania go aż do poprawy koniunktury gospodarczej i zwiększenia popytu aż do momentu sprzedaży po cenie odpowiadającej średniej rynkowej wartości towaru.

Nadto, pomimo przedstawienia przez powoda szeregu dokumentów potwierdzających wysokość zaległości pozwanego, pozwani nie zaoferowali dowodów mogących zaświadczyć na okoliczność przeciwną. Podkreślić należy, że w świetle dowodów przedstawionych przez powoda, obowiązek przeprowadzenia postępowania dowodowego celem podważenia prawidłowości zaoferowanego przez powoda wyliczenia ciążył na pozwanych. Pozwani nie zaoferowali jednakże żadnego dowodu na tę okoliczność, zatem należy uznać ich twierdzenia za gołosłowne i niczym niepoparte. To w konsekwencji doprowadziło do nie wykazania przez pozwanych nieprawidłowej wysokości naliczenia należności.

Pozwana W. D. ponosi odpowiedzialność w niniejszej sprawie na podstawie art. 30 Prawa wekslowego. Zgodnie z jego treścią zapłata weksla zabezpieczona może zostać poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył (art. 32). Z treści weksla nie wynika ograniczenie odpowiedzialności pozwanej do części sumy wekslowej, zatem odpowiada ona w całości za zapłatę sumy wekslowej, jak pozwany Z. D..

Mając to wszystko na uwadze, Sąd na podstawie art. 496 k.p.c. wydał wyrok, w którym utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty wydany w dniu 27 lutego 2017 r. w sprawie I Nc 165/17.